

- Przyszłości energetycznej powiatu należy upatrywać w nowoczesnych technologiach produkcji energii elektrycznej opartych o wiatr, słońce, wodę czy też energię z biomasy i geotermalną - uważa Małgorzata Waszak, starosta koniński.

30 września 2013 w Tłokini koło Kalisza odbędzie się trzecia regionalna konferencja klimatyczna realizowana w ramach projektu ?Dobry klimat dla powiatów".

Organizatorami są Instytut na rzecz Ekorozwoju i Związek Powiatów Polskich. W konferencji wezmą udział starostwie z województwa wielkopolskiego, którzy zajmą się sprawami związanymi z ochroną klimatu w kontekście regionalnym, możliwościami dofinansowania projektów związanych z ochroną klimatu z dotacji unijnych w latach 2014-2020 oraz o istniejących źródłach wsparcia finansowego na tego typu działania w Polsce.

Zaproszeni na konferencję eksperci doradzą samorządowcom, w jaki praktyczny sposób powinni rozpocząć na swoim terenie działania związane z ochroną klimatu, jak gminy i powiaty powinny ze sobą współpracować w tych sprawach oraz jakie korzyści na poziomie gospodarczym, społecznym oraz poprawy zdrowia mieszkańców uzyskają.

W ramach projektu ?Dobry klimat dla powiatów? publikujemy wywiad z Małgorzatą Waszak, starostą konińskim, o tym jak lokalne samorządy mogą włączyć się w globalną walkę ze zmianami klimatu.

Powiat koniński uczestniczy w projekcie ?Dobry klimat dla Powiatów? i podpisał deklarację ograniczenia gazów cieplarnianych do 2020 roku o 20% w stosunku do 2005 roku, jako jeden z dwóch powiatów w Wielkopolsce, obok powiatu pilskiego.

Jakie działania proekologiczne prowadzi starostwo w powiecie konińskim?

Małgorzata Waszak, starosta koniński: - Ochrona środowiska stanowi nierozłączną część zrównoważonego rozwoju powiatu konińskiego. Atrakcyjny turystycznie powiat, to przecież powiat czysty, ekologiczny. Dlatego przykładamy ogromną wagę do działań służących środowisku, a zadania te realizujemy we współpracy z samorządami gminnymi, instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz środowiska oraz zakładami przemysłowymi. Te wspólne projekty stanowią ważne ogniwo w kształtowaniu i wspieraniu rozwoju naszego regionu.

Na przykład, w zakresie ochrony powietrza - wymieniliśmy systemy centralnego ogrzewania węglowego na instalacje ekologiczne we wszystkich budynkach użyteczności publicznej będących własnością powiatu oraz przeprowadziliśmy ich termomodernizacje. Realizujemy też na bieżąco inwestycje drogowe, które sprzyjają redukcji poziomów hałasu. Od lat angażujemy się w działania na rzecz ochrony jezior: Ślesińskiego, Budzisławskiego i Wilczyńskiego oraz partycypujemy w kosztach waloryzacji i rewitalizacji jezior konińskich dla potrzeb rozwoju regionalnego. Do najważniejszych naszych osiągnięć w dziedzinie ekologii zaliczyłabym jednak opracowanie i wdrożenie w gminach powiatu ?Programu usuwania azbestu?.

Dzięki niemu rozpoczął się długofalowy proces eliminacji szkodliwych materiałów azbestowych. Służące środowisku działania samorządu i ich efekty ekologiczne zaowocowały przyznaniem Starostwu Powiatowemu w Koninie tytułów Promotor i Mecenas Ekologii oraz wielu innych nagród w prestiżowych ogólnopolskich konkursach poświęconych ochronie środowiska. Czy dostrzegam korzystne zmiany w naszym otoczeniu? Uważam, że zmiany te widoczne są ?gołym okiem? także dla innych. Intensywnie prowadzone prace rekultywacyjne i rewitalizacyjne powodują systematyczną poprawę stanu środowiska. Tereny pokopalniane coraz częściej wykorzystywane są do celów rolniczych, leśnych i rekreacyjnych. Coraz więcej odpadów podlega selektywnej zbiórce. Te szczególne walory oraz dbałość o ich zachowanie przesądziły o tym, iż 40% terytorium powiatu objęte jest ochroną prawną.

Jakie instalacje odnawialnych źródeł energii funkcjonują w powiecie?

- Do tej pory największą popularnością w powiecie cieszyły się niewielkie, lokalne ciepłownie na biomasę. Samorząd gminy Rychwał zainstalował w obiektach użyteczności publicznej 10 takich kotłowni, a pojedyncze biogazownie znalazły zastosowanie w gminach: Stare Miasto, Rzgów i Wierzbinek. Krajobraz niemalże każdej gminy powiatu wzbogacił się o elektrownie wiatrowe. Najwięcej ? jedenaście ? znajduje się na terenie gminy Sompolno, siedem w gminie Ślesin, a sześć w gminie Golina, cztery w gminie Kramsk, po trzy w gminach Rychwał i Kleczew, w Wierzbinku dwie, a jedna w gminie Krzymów.

Do 2015 roku powinna także zakończyć się budowa farm wiatrowych na zrekultywowanych terenach po dawnych odkrywkach kopalni ?Konin?. Coraz częściej w budownictwie indywidualnym pojawiają się kolektory słoneczne i pompy ciepła. Przykładów energetyki rozproszonej wykorzystującej odnawialne źródła energii przybywa z każdym rokiem. Oczywiście, za wcześnie mówić o sukcesie. Jednak dzięki możliwościom, jakie daje perspektywa unijna na lata 2014-2020, kilka najbliższych lat może przynieść przełom w rozwoju OZE w powiecie konińskim.

Jakie projekty w zakresie energetyki odnawialnej planujecie Państwo wspierać w najbliższym czasie?

- Energetyka rozproszona może stanowić doskonałe uzupełnienie zasobów energetycznych powiatu i może w przyszłości pozytywnie wpłynąć na zwiększenie naszego bezpieczeństwa energetycznego. Wiatr, słońce, biomasa, biogaz ? to źródła energii, które mogą być wykorzystywane nie tylko w ogromnych instalacjach, ale również w osiedlowych albo przydomowych.

W rozwoju energetyki odnawialnej równoważonej eksploatacją surowców naturalnych upatrują szansę dla powiatu także uczestnicy debaty klimatycznej, która odbyła się w konińskim Starostwie. Wypracowane wówczas stanowisko wskazuje, że kluczowym dla gospodarki powiatu w 2030 r. ma być właśnie rozwój turystyki w oparciu o energię geotermalną. Nasz samorząd jest otwarty na projekty gmin służące rozwojowi OZE w powiecie. Deklarujemy też wsparcie finansowe dla tych przedsięwzięć, oczywiście, na miarę możliwości budżetu powiatu.

Dlaczego warto wziąć udział w projekcie ?Dobry klimat dla powiatów??

- Zdecydowaliśmy się na udział w projekcie, aby zwiększyć skuteczność naszych działań w zakresie ograniczenia emisji dwutlenku węgla na terenie powiatu. Poza tym, przyszła perspektywa podziału środków unijnych będzie mocno uwzględniała kwestie zmniejszenia emisji CO_2 dla ochrony klimatu. Sądzę, że udział w projekcie pozwoli nam się lepiej

przygotować do aplikowania o te środki. Konieczność ograniczania emisji gazów cieplarnianych wynika zarówno z dostosowania się do wymagań stawianych nam przez Unię Europejską, jak i poczucia odpowiedzialności za stan środowiska, w tym poprawy jakości powietrza w powiecie konińskim.

Jakie problemy ekologiczne są jeszcze w powiecie do rozwiązania?

- Diagnoza istniejącego stanu w zakresie jakości powietrza na terenie powiatu konińskiego wskazuje, że nadal istnieje duży problem emisji pyłu zawieszonego i tlenku węgla z niepełnego spalania ? z ogrzewania indywidualnego, czyli tzw. ?niskiej emisji? pochodzącej ze spalania paliw w piecach i kotłach domowych. W nieco mniejszym stopniu, na stan atmosfery wpływają także zanieczyszczenia transportowe. Przyczyną ?niskiej emisji? może być zarówno zły stan techniczny dużej ilości kotłów, w których odbywa się spalanie paliw w celach grzewczych, jak i niezadowalająca jakość wykorzystywanych paliw.

Istotną barierę dla wyboru przez mieszkańców niskoemisyjnych systemów ogrzewania stanowią wysokie ceny paliw ekologicznych. Wsparcie finansowe z nowej perspektywy unijnej warto więc pozyskać na działania zmierzające do ograniczenia w powiecie konińskim ?niskiej emisji?, m.in.: poprzez wdrażanie systemowych źródeł ogrzewania, rozbudowę sieci ciepłowniczej, czy gazyfikacja gmin. W związku z tym, że przyszłość energetyczną naszego regionu należy wiązać z odnawialnymi źródłami energii, środki unijne powinny umożliwić stworzenie programu wsparcia finansowego dla mieszkańców zainteresowanych instalacjami OZE.

Jak obecność kopalni i elektrowni na węgiel brunatny wpływa na Państwa działania związane z ochroną klimatu?

- Zgodnie z polskim prawem podmioty prywatne realizują własną politykę ekologiczną zgodną z polityką ekologiczną państwa. Dla zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju zakłady te mają znaczne zobowiązania wobec środowiska naturalnego i na bieżąco prowadzą działania, których celem jest eliminowanie lub ograniczenie rozmiaru skutków ich działalności. W przypadku podejmowania przez przedsiębiorstwo działalności, dla której starosta jest organem ochrony środowiska (np. wydawanie decyzji na emisję pyłów i gazów do środowiska, decyzji odpadowych, pozwoleń wodnoprawnych) dokładamy starań, aby procedury administracyjne nie utrudniały realizacji inicjatyw służących ochronie klimatu.

Jaka przyszłość energetyki w rejonie konińskim byłaby pożądana w perspektywie ok.30 lat, kiedy skończy się funkcjonowanie elektrowni i kopalni węgla brunatnego w powiecie?

- Dla zachowania perspektyw rozwojowych gospodarki naszego regionu, wraz z kurczeniem się zasobów węgla brunatnego i rosnącymi kosztami ich pozyskiwania, konieczne jest znalezienie alternatywnych źródeł energii elektrycznej, które zapewnią bezpieczeństwo energetyczne regionu i które zgodnie z dyrektywami unijnymi, będą przyjazne ludziom i środowisku. Przyszłości energetycznej powiatu należy więc upatrywać w nowoczesnych technologiach produkcji energii elektrycznej opartych o energię wiatrową, słoneczną, wodną, czy też energię z biomasy i geotermalną. Mam nadzieję, że w rozwijaniu energetyki odnawialnej w powiecie konińskim wykorzystany zostanie potencjał ZE ?PAK?.

Jakie działania w zakresie edukacji ekologicznej podejmujecie jako powiat?

- Mieszkamy w szczególnym miejscu, otoczonym pięknymi jeziorami i lasami. To najlepsza motywacja dla samorządu do podejmowania różnorodnych działań służących zachowaniu walorów środowiska naturalnego powiatu. Uważam, że jednym z najważniejszych zadań proekologicznych realizowanych przez konińskie Starostwo jest edukowanie społeczności powiatu w tej dziedzinie. Im większa bowiem świadomość ekologiczna mieszkańców, tym większe poczucie ich indywidualnego obowiązku i troski o stan środowiska.

Możemy się pochwalić bogatym dorobkiem przedsięwzięć służących popularyzacji wiedzy przyrodniczej, promocji zdrowego stylu życia oraz kształtowania świadomych postaw ekologicznych. Aktywizują one rocznie kilka tysięcy osób, zwłaszcza młodzież. Z każdym rokiem wzrasta liczba ich uczestników. Rosnące zainteresowanie mieszkańców tematyką ekologiczną jest najlepszym świadectwem i zarazem oceną efektywności tych działań. Na przestrzeni dwóch ostatnich lat samorząd powiatu zorganizował samodzielnie lub udzielił wsparcia finansowego i organizacyjnego 33 przedsięwzięciom służącym edukacji ekologicznej mieszkańców powiatu.

Budowanie świadomości ekologicznej odbywało się za pomocą imprez, akcji promocyjnych, wycieczek dydaktycznych, konkursów tematycznych, konferencji, debat, a także szkoleń dla młodzieży i dorosłych. Do cieszących się największą popularnością inicjatyw należą: akcja ?Drzewko za butelkę?, Powiatowy Konkurs Ochrony Środowiska, akcja ?Sprzątanie Świata?, a także konkursy propagujące ekologię wśród społeczności rolniczej: ?Powiatowy Rolnik Roku?, czy organizowany przez Związek Międzygminny ?Koniński Region Komunalny? ? konkurs na ?Najbardziej uporządkowaną wieś? oraz ?Najbardziej zadbaną zagrodę wiejską w gminie?.

Chciałabym podkreślić, że w latach 2011 -2012, powiat koniński przeznaczył 180 tys. zł na realizację zadań własnych z dziedziny edukacji ekologicznej, a za kwotę 120 tys. zł dofinansował projekty wyłonione w drodze konkursów otwartych.

A osobiście, co Pani robi dla klimatu w domu, w pracy?

- Mam świadomość zagrożeń wynikających z braku poszanowania praw natury. Dzięki wykształceniu odpowiednich nawyków i przestrzeganiu podstawowych zasad udaje mi się prowadzić dom w sposób przyjazny dla środowiska. Segreguję domowe odpady, ograniczam zużycie prądu używając energooszczędnych żarówek oraz sprzętu AGD i RTV, pamiętam o wyłączaniu odbiorników prądu, kiedy z nich nie korzystam. Staram się również kontrolować zużycie wody, a w pracach domowych wykorzystuję środki czystości ulegające biodegradacji.

Jestem zdeklarowaną zwolenniczką zdrowego stylu życia, nie palę, najchętniej kupuję produkty spożywcze certyfikowane ekologicznie, a kiedy tylko czas na to pozwala poruszam się po mieście pieszo. Konsekwentnie stosuję te same zasady w Starostwie, a wdrożenie przeze mnie kilku zmian w funkcjonowaniu urzędu zaowocowało znacznym zmniejszeniem zużycia energii elektrycznej, wody i papieru. Zastosowane rozwiązania wpłynęły także na wzrost świadomości ekologicznej pracowników i przyniosły wymierne korzyści finansowe.

Rozmowę przeprowadził Andrzej Kulej dla projektu ?Dobry klimat dla powiatów? i PAP.

30 września 2013 w Tłokini koło Kalisza odbyła się trzecia regionalna konferencja klimatyczna realizowana w ramach projektu ?Dobry klimat dla powiatów". Organizatorami są Instytut na rzecz Ekorozwoju i Związek Powiatów Polskich. W konferencji wzięli udział starostwie z województwa wielkopolskiego oraz osoby, które zajmą się sprawami związanymi z ochroną klimatu w kontekście regionalnym, możliwościami dofinansowania projektów związanych z ochroną klimatu z dotacji unijnych w latach 2014-2020 oraz o istniejących źródłach wsparcia finansowego na tego typu działania w Polsce. Zaproszeni na konferencję eksperci doradzali samorządowcom w jaki praktyczny sposób powinni rozpocząć na swoim terenie działa związane z ochroną klimatu, jak gminy i powiaty powinny ze sobą współpracować w tych sprawach oraz jakie korzyści na poziomie gospodarczym, społecznym ora